REPREZENTACJA WIEDZY

REALIZACJE SCENARIUSZY DZIAŁAŃ

PROJEKT NR 5

Szef:

ROBERT JAKUBOWSKI

Autorzy:
Mariusz Ambroziak
Paweł Bielicki
Karol Bocian
Hanna Dziegciar
Karol Dzitkowski
Mateusz Jankowski
Wiktor Ryciuk

Spis treści

1.	Opis zadania	9
2.	Opis języka akcji	
	2.1. Sygnatura języka	2
	2.2. Opis domeny	4
	2.3. Scenariusze działań	4
	2.4. Semantyka	
3.	Opis języka kwerend	•
4.	Przykłady	,
	4.1. Pytanie czy dany scenariusz moze wystąpić	,
	4.2. Pytanie czy dany warunek zachodzi w danym czasie	
	4.3. Pytanie czy dana akcja jest wykonywana w pewnym czasie	
	4.4. Brak integralności	1

1 Opis zadania

Zadaniem projektu jest opracowanie i zaimplementowanie:

- języka akcji pewnej klasy systemów dynamicznych,
- język kwerend zapewniającego uzyskanie odpowiedzi na określone pytania.

Szczegółowy opis klasy systemów dynamicznych oraz języka akcji jest opisany w rozdziale 'Opis języka akcji', natomiast język kwerend oraz zadawane pytania znajdują się w rozdziale 'Opis języka kwerend'. W tym dokumencie znajdują się również przykłady. Pokazują one konkretne przypadki użycia oraz oczekiwane wyniki działania programu.

2 Opis języka akcji

Język akcji zaprojektowany na potrzeby zadania spełnia następujące warunki:

- 1. Prawo inercji.
- 2. Sekwencyjność działań.
- 3. Możliwe akcje niedeterministyczne.
- 4. Liniowy model czasu czas dyskretny.
- 5. Pełna informacja o wszystkich:
 - (a) akcjach,
 - (b) skutkach bezpośrednich.
- 6. Akcja posiada:
 - (a) warunek początkowy,
 - (b) czas trwania $t \ge 1, t \in \mathbb{N}$,
 - (c) efekt akcji.
- 7. Podczas trwania akcji, wartości zmiennych, na które ona wpływa, nie są znane.
- 8. Występujące rodzaje efektów:
 - (a) środowiskowe: zmiany wartości zmiennych systemu,
 - (b) dynamiczne: wystąpienie innych akcji po $d\geqslant 0$ jednostkach czasu od zakończenia akcji przyczynowej.
- 9. W pewnych stanach akcje mogą być niewykonalne, przy czym stany takie podane są albo przez podanie konkretnych punktów czasowych, albo przez określenie warunków logicznych.
- 10. Stany opisywane częściowo przez obserwacje.
- 11. Pewne stany mogą rozpocząć wykonywanie pewnych akcji.

Językiem odpowiadającym powyższym założeniom jest język AL opisujący domeny akcji z czasem liniowym.

2.1 Sygnatura języka

```
Sygnaturą języka jest następująca trójka zbiorów: \psi=(F,Ac,\mathbb{N}), gdzie: F – zbiór zmiennych inercji (fluentów) Ac – zbiór akcji \mathbb{N} – zbiór liczb naturalnych (czas trwania akcji)
```

2.2 Opis domeny

```
Rodzaje zdań występujących w projektowanym języku (domena języka): Oznaczenia:
```

```
f - fluent

Ac_i, Ac_j \in Ac

\alpha, \pi \in Forms(F)

d_i, d \in \mathbb{N}
```

- initially α Określa stan początkowy fluentów w formule α .
- (Ac_i, d_i) causes α if π Akcja Ac_i trwająca d_i chwil powoduje stan α , jeśli zachodzi warunek π .
- (Ac_i, d_i) invokes (Ac_j, d_j) after d if π Akcja Ac_i trwająca d_i chwil powoduje wykonanie akcji Ac_j trwającej d_j chwil po d chwilach od zakończenia akcji Ac_i , jeśli zachodzi warunek π .
- (Ac_i, d_i) releases f if π Akcja Ac_i trwająca d_i chwil powoduje uwolnienie f po zakończeniu akcji Ac_i , jeśli zachodzi warunek π .
- π triggers (Ac_i, d_i) Akcja Ac_i trwająca d_i chwil jest wykonywana, jeśli zajdzie warunek π .
- impossible (Ac_i, d_i) at dAkcja Ac_i trwająca d_i chwil jest niewykonalna w chwili d.
- impossible (Ac_i, d_i) if π Akcja Ac_i trwająca d_i chwil jest niewykonalna, jeśli zachodzi warunek π .
- always α Każdy stan spełnia warunek α .

2.3 Scenariusze działań

Scenariusze działań opisane są w następujący sposób:

- Sc = (OBS, ACS)
- $OBS = \{(\gamma_1, t_1), ..., (\gamma_m, t_m)\}$, gdzie: $m \ge 0$ – obserwacje, gdzie każda obserwacja jest stanem częściowym (stanem spełniającym warunek γ w pewnym punkcie czasu t). γ – zbiór (np. $x_1 = True, x_2 = True, x_3 = False$).

• $ACS = \{((Ac_1, d_1), t_1), ..., ((Ac_n, d_n), t_n)\}$, gdzie: $n \ge 1$, $Ac_i - \text{akcja}$, $d_i - \text{czas trwania akcji}$, $t_i - \text{punkt w czasie (rozpoczęcie akcji)}$.

2.4 Semantyka

Definicja 2.1. Semantyczną strukturą języka AL nazywamy system S = (H, O, E) taki, że:

- $H: F \times \mathbb{N} \longrightarrow \{0,1\}$ jest funkcją historii, pozwala ona stwierdzić, jaki stan ma pewny fluent w danej chwili czasu.
- $O: Ac \times \mathbb{N} \longrightarrow 2^F$ jest funkcją okluzji. Dla pewnej ustalonej akcji A i chwili czasu $t \in \mathbb{N}$ funkcja O(A,t) zwraca zbiór fluentów, na który akcja A ma wpływ, jeśli zostanie zakończona od czasu t-1 do t.
- $E \subseteq Ac \times \mathbb{N} \times \mathbb{N}$ jest relacją wykonań akcji. Trójka (A,t,d) należy do relacji E jeśli akcja A trwająca d czasu jest rozpoczęta w czasie t. W naszym modelu zakładamy warunek sekwencyjności działań. Oznacza on, że tylko jedną akcje możemy wykonać w danym czasie tak, więc jeśli $(A,t,d) \in E$ oraz $(B,t,d) \in E$, to A=B.

Niech: A,B będą akcjami, f - fluentem, α,π - będą formułami, d,d_2,d_3 - liczbami naturalnymi (oznaczającymi czas trawania akcji) oraz $fl(\alpha)$ będzie zbiorem fluentów występujących w α . Wtedy dla zdań języka AL muszą być spełnione następujące warunki:

- Dla każdego wyrażenia (initially α) mamy $H(\alpha, 1) = 1$.
- Dla każdego wyrażenia $((A,d) \ causes \ \alpha \ if \ \pi) \in D$ i dla każdego momentu w czasie $t \in \mathbb{N}$, jeżeli $H(\pi,t)=1$ oraz $(A,t,d) \in E$, wtedy $H(\alpha,t+d)=1$ i $fl(\alpha) \subseteq O(A,t+d)$.
- Dla każdego wyrażenia $((A, d) \ release \ f \ if \ \pi) \in D$ i dla każdego momentu czasu $t \in \mathbb{N}$, jeżeli $H(\pi, t) = 1$ oraz $(A, t, d) \in E$, wtedy $f \in O(A, t + d)$.
- Dla każdego wyrażenia (π triggers (A,d)) $\in D$ i dla każdego momentu czasu $t \in \mathbb{N}$, jeżeli $H(\pi,t)=1$, wtedy $(A,t,d) \in E$.
- Dla każdego wyrażenia $((A, d_1) \ invokes \ (B, d_2) \ after \ d \ if \ \pi) \in D$ i dla każdego momentu czasu $t \in \mathbb{N}$, jeżeli $H(\pi, t) = 1$ oraz $(A, t, d_1) \in E$, wtedy $(B, t + d + d_1, d_2) \in E$.
- Dla każdego wyrażenia (impossible (A, d) at t) mamy $(A, t, d) \notin E$
- Dla każdego wyrażenia (*impossible* (A,d) *if* π) i dla każdego momentu czasu $t \in \mathbb{N}$, jeżeli $H(\pi,t)=1$, wtedy $(A,t,d) \notin E$.
- Dla każdego wyrażenia (always α) i dla każdego momentu czasu $t \in \mathbb{N}$, mamy $H(\alpha, t) = 1$.

Definicja 2.2. Niech S = (H, O, E) będzie strukturą języka AL, Sc = (OBS, ACS) będzie scenariuszem, oraz D domeną. Powiem, że S jest strukturą dla Sc zgodnym z opisem domeny D jeśli:

- Dla każdej obserwacji $(\alpha, t) \in OBS, H(\alpha, t) = 1$
- $ACS \subseteq E$

Definicja 2.3. Niech $O_1,O_2: X \longrightarrow 2^Y$, mówimy, że $O_1 \prec O_2$ jeżeli $\forall x \in X \ O_1(x) \subseteq O_2(x)$ oraz $O_1 \neq O_2$.

Definicja 2.4. Niech S = (H, O, E) będzie strukturą dla scenariusza Sc = (OBS, ACS) zgodną z opisem domeny D. Mówimy, że S jest O-minimalną strukturą, jeżeli nie istnieje struktura S' = (H', O', E') dla tego samego scenariusza i domeny taka, że $O' \prec O$.

Definicja 2.5. Niech S = (H, O, E) będzie strukturą dla scenariusza Sc = (OBS, ACS) zgodną z opisem domeny D. S będziemy nazywać modelem Sc zgodnym z opisem D jeżeli:

- S jest O-minimalny
- Dla każdego momentu w czasie $t, d \in \mathbb{N}$, jeżeli istnieje $f \in F$: takie, że $H(f, t) \neq H(f, t + d)$ to istnieje pewna akcja $A \in Ac$ trwająca d czasu, taka, że $f \in O(A, t + d)$.
- Nie istnieje, żadna struktura S' = (H', O', E') dla Sc zgodna z opisem D która spełnia poprzednie warunki oraz taka, że $E' \subset E$.

Uwaga 2.1. Nie dla każdego scenariusza można ułożyć model. Mówimy, że scenariusz Sc jest zgodny jeśli istnieje do niego model zgodny z domeną D.

3 Opis języka kwerend

Zdefiniowany język akcji może być odpytywany przez poniżej zaprezentowany język kwerend, który zapewnia uzyskanie odpowiedzi TRUE/FALSE na następujące pytania:

- Q1. Czy podany scenariusz jest możliwy do realizacji zawsze/kiedykolwiek?
 - always/ever executable Sc Oznacza, że scenariusz Sc zawsze/kiedykolwiek jest możliwy do realizacji.
- **Q2.** Czy w chwili $t \ge 0$ realizacji podanego scenariusza warunek γ zachodzi zawsze/kiedykolwiek?
 - $always/ever\ \gamma\ at\ t\ when\ Sc$ Oznacza, że zawsze/kiedykolwiek w chwili t realizacji scenariusza Sc zachodzi warunek γ .
 - $always/ever\ \gamma\ when\ Sc$ Oznacza, że zawsze/kiedykolwiek w pewnej chwili t realizacji scenariusza Sc zachodzi warunek γ .
- **Q3.** Czy w chwili t realizacji scenariusza wykonywana jest akcja A?
 - $performing\ A\ at\ t\ when\ Sc$ Oznacza, że zawsze w chwili t realizacji scenariusza Sc zachodzi akcja A.
 - $performing\ A\ when\ Sc$ Oznacza, że zawsze w pewnej chwili t realizacji scenariusza Sc zachodzi akcja A.
 - performing at t when Sc Oznacza, że zawsze w chwili t realizacji scenariusza Sc zachodzi pewna akcja.
- **Q4.** Czy podany cel γ jest osiągalny zawsze/kiedykolwiek przy zadanym zbiorze obserwacji OBS?
 - always/ever accesible γ when Sc Oznacza, że cel γ jest osiągalny zawsze/kiedykolwiek przy zadanym zbiorze obserwacji OBS

przy realizacji scenariusza Sc.

Semantyka kwerend w języku

Niech Sc będzie scenariuszem, D niech będzie opisem domeny języka, wtedy powiemy, że kwerenda Q jest konsekwencją Sc zgodnie z D (ozn. Sc, $D \mid \approx Q$)

- \bullet zapytanie kwerendą Qpostaci always/ever executable Sc zwróci wynik TRUEjeśli dla każdego modelu S=(H,O,E)zgodnego zDscenariusz Sc zakończy się.
- zapytanie kwerendą Q postaci γ at t when Sc zwróci wynik TRUE jeśli dla każdego modelu S=(H,O,E) scenariusza Sc zgodnego z D zajdzie $H(\gamma,t)=1$
- zapytanie kwerendą Q postaci γ when Sc zwróci wynik TRUE jeśli dla każdego modelu S=(H,O,E) scenariusza Sc zgodnego z D zajdzie $\exists_{t\in N}\ H(\gamma,t)=1$
- zapytanie kwerendą Q postaci performing A at t when Sc zwróci wynik TRUE jeśli dla każdego modelu S=(H,O,E) scenariusza Sc zgodnego z D zajdzie $\forall_{d\in N}$ $(A,t,d)\in E$
- zapytanie kwerendą Q postaci performing A when Sc zwróci wynik TRUE jeśli dla każdego modelu S=(H,O,E) scenariusza Sc zgodnego z D zajdzie $\exists_{t\in N} \ \forall_{d\in N} \ (A,t,d)\in E$
- zapytanie kwerendą Q postaci performing at t when Sc zwróci wynik TRUE jeśli dla każdego modelu S=(H,O,E) scenariusza Sc zgodnego z D zajdzie $\exists_{A\in Ac}\ \forall_{d\in N}\ (A,t,d)\in E$
- zapytanie kwerendą Q postaci accesible γ when Sc zwróci wynik TRUE jeśli dla każdego modelu S=(H,O,E) scenariusza Sc zgodnego z D zajdzie $\exists_{t\in\mathbb{N}}\exists_{A\in Ac}$ $\gamma\in O(A,t)$

Uwaga 3.1. Jeśli warunek nie zajdzie program zwróci wartość FALSE.

4 Przykłady

4.1 Pytanie czy dany scenariusz moze wystąpić

4.1.1 Historia

Mick i Sarah są parą, więc mają wspólne produkty spożywcze, ale posiłki zwykle jadają oddzielnie. Pewnego dnia Sarah chce zrobić ciasto, a Mick naleśniki. Nie mogą być one robione w tym samym czasie ze względu na konieczność użycia miksera do przygotowania obu. Ponadto, zrobienie jednego lub drugiego dania zużywa cały zapas jajek dostępnych w mieszkaniu, więc trzeba je potem dokupić.

4.1.2 Opis akcji

```
initially eggs (making_panc,1) causes ¬ eggs if eggs
```

```
(making_cake,1) causes ¬ eggs if eggs impossible {making_pan,making_cake} (buy_eggs, 2) causes eggs
```

4.1.3 Scenariusze

```
\begin{aligned} &\text{Sc} = &(OBS; ACS) \\ &\text{OBS} = \emptyset \\ &\text{ACS} = &((making\_pan,; 1), 0), ((making\_cake, 1), 2) \\ &\text{Sc2} = &(OBS2; ACS2) \\ &\text{OBS2} = \emptyset \\ &\text{ACS2} = &((making\_panc, 1), 0), ((buy\_eggs, 2), 2), ((making\_cake, 1), 4), ((making\_panc, 1), 4) \end{aligned}
```

4.1.4 Kwerendy

- 1. performing $making_panc$ at 1 when Sc
- 2. performing $making_cake$ at 2 when Sc
- 3. ever executable Sc
- 4. ever executable Sc2

4.1.5 Analiza

Odpowiedzi na kwerendy to odpowiednio:

- 1. TRUE,
- 2. TRUE,
- 3. TRUE,
- 4. FALSE.

Zgodnie z diagramem dla scenariuszy Sc i Sc2:

	making panc	making_cake		_
Czas	1	2	3	7
Eggs	E	~E	~E	

			making_panc			
	making_panc	buy_eggs		making_cake		_
Czas	1	2	3	4	5	r
Eggs	Е	~E	?E	E	~E	

Scenariusza Sc2 nie można wykonać, ponieważ wymaga on jednoczesnego wypełnienia akcji $making_panc$ i $making_cake$, co jest niezgodne z warunkami zadania.

4.2 Pytanie czy dany warunek zachodzi w danym czasie

4.2.1 Historia

Mick i Sarah są parą, więc mają wspólne produkty spożywcze, ale posiłki zwykle jadają oddzielnie. Pewnego dnia Sarah chce zrobić ciasto, a Mick naleśniki. Nie mogą być one robione w tym samym czasie ze względu na konieczność użycia miksera do przygotowania obu. Ponadto, zrobienie jednego lub drugiego dania zużywa cały zapas jajek dostępnych w mieszkaniu, więc trzeba je potem dokupić.

4.2.2 Opis akcji

```
initially eggs (making\_panc, 1) causes \neg eggs if eggs (making\_cake, 1) causes \neg eggs if eggs impossible \{making\_pan, making\_cake\} \{buy\_eggs, 2\} causes eggs
```

4.2.3 Scenariusz

```
Sc = (OBS; ACS)

OBS = \emptyset

ACS = ((making\_panc, 1), 0), ((making\_cake, 1), 2)
```

4.2.4 Kwerendy

- 1. eggs at 1 when Sc
- 2. eggs at 2 when Sc

4.2.5 Analiza

Odpowiedzi na kwerendy to odpowiednio:

- 1. TRUE,
- 2. FALSE.

Zgodnie z diagramem dla scenariusza Sc:

	making panc	making_cake		
Czas	1	2	3	7
Eggs	E	~E	~E	

Oczywiście warunek akcji making_panc nie jest spełniony w momencie 2.

4.3 Pytanie czy dana akcja jest wykonywana w pewnym czasie

Ten przykład pokazuje przypadek kwerendy, która pyta, czy dana akcja jest wykonywana w pewnym czasie.

4.3.1 Historia

Mamy Billa i psa Maxa. Jeśli Bill idzie, to Max biegnie. Jeśli Bill gwiżdże , Max szczeka. Jeśli Bill zatrzymuje się, Max również. Jeśli Bill przestaje gwizdać, to Max przestaje szczekać.

4.3.2 Opis akcji

```
initially \neg go\_Bill and \neg run\_Max and \neg whistle\_Bill and \neg bark\_Max (goes\_Bill, 2) causes run\_Max (goes\_Bill, 2) invokes (runs\_Max, 2) after 0 (runs\_Max, 2) causes \neg run\_Max (whistles\_Bill, 1) causes bark\_Max (whistles\_Bill, 1) invokes (barks\_Max, 1) after 0 (whistles\_Bill, 1) causes \neg whistle\_Bill
```

4.3.3 Scenariusz

```
Sc = (OBS; ACS)
OBS = \emptyset
ACS = ((goes\_Bill, 2), 1), ((whistles\_Bill, 1), 5), ((goes\_Bill, 2), 7)
```

4.3.4 Kwerendy

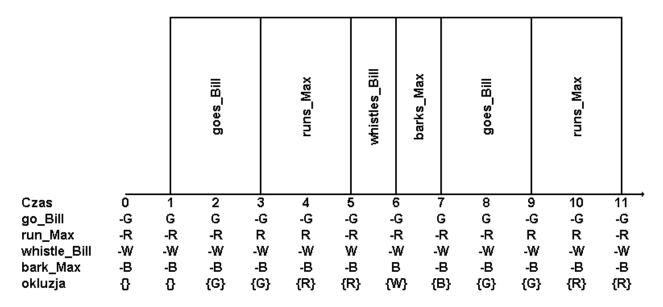
- 1. performing run_Max at 8 when Sc
- 2. performing run_Max when Sc
- 3. performing at 8 when Sc

4.3.5 Analiza

Odpowiedzi na powyższe kwerendy są następujące:

- 1. FALSE,
- 2. TRUE,
- 3. TRUE.

Ilustruje to poniższy diagram:

4.4 Brak integralności

Przykład *Brak integralnośći* pokazuje scenariusz, który mimo zgodności z warunkami zadania, jest sprzeczny z logiką *common sense* (z powodu braku warunków integralności).

4.4.1 Historia

Mamy Billa oraz komputer. Bill może nacisnąć przycisk Wlqcz lub odłączyć komputer od zasilania. Komputer jest wyłączony i podłączony do zasilania. Jeżeli zostanie naciśnięty jego przycisk Wlqcz, to komputer włącza się.

4.4.2 Opis akcji

```
initially \neg on\_computer and connect\_power\_computer and \neg swith\_on\_computer (clicks\_button\_on, 1) causes switch\_on\_computer (clicks\_button\_on, 1) invokes (switches\_on\_computer, 2) after 0 (switches\_on\_computer, 1) causes on\_computer (disconnects\_power, 1) causes on\_computer and \neg swith\_on\_computer
```

4.4.3 Scenariusz

```
\begin{split} Sc = &(OBS; ACS) \\ OBS = \emptyset \\ ACS = &((clicks\_button\_on, 1), 1), ((disconnects\_power, 1), 4), ((clicks\_button\_on, 1), 5) \end{split}
```

4.4.4 Kwerendy

- 1. $swith_on_computer$ at 6 + 2 when Sc
- 2. $swith_on_computer$ and $\neg on_computer$ at 6+2 when \mathbf{Sc}

4.4.5 Analiza

Powyższy scenariusz jest prawidłowy, lecz zawiera pewną niezgodność. W chwili t=4+1 komputer zostaje odcięty od zasilania. Powinien więc wyłączyć się. Bill chwili t=5+1 naciska przycisk Wlqcz. Komputer zacznie włączać się mimo iż jest odcięty od zasilania. Zachodzą dwa sprzeczne ze sobą stany, tj. $swith_on_computer = T$ i $on_computer = T$. Odpowiedzi na powyższe kwerendy będą odpowiednio: 1. TRUE i 2. FALSE. Należy zaznaczyć, że odpowiedzi zgodnie ze zdrowym rozsądkiem powinny być sobie równe.

